

1982-1983

Säsongen före, 1981-1982, var Skövde IK ynka sex plusmål från en kvalplats till Elitserien. Den togs istället av Bofors IK, som genom en imponerande storseger över IK VIK-Hockey med hela 8–0 passerade SIK i sista omgången.

Men SIK:s placering i Division I Västra hade inneburit att laget brutit många barriärer, och inför säsongen 1982-1983 hade Svenska Hockeyförbundet infört ett helt nytt system för serierna under Elitserien: Allsvenskan. Det skulle visa sig bli oerhört populärt, och just det faktum att man några år senare slet loss två lag från Elitserien efter en grundserie före jul kryddade den serien lite extra, och Division I-lagen fick verkligen utmana om en plats till högsta serien. Första säsongen handlade Allsvenskan dock bara om två lag från respektive Division I-serie, som var fyra till antalet.

SIK hade nog inga större förhoppningar om att nå Allsvenskan, där det betydde att laget var tvunget att bli etta eller tvåa i serien, vilket i sin tur innebar att man var tvungen att hålla någon av storfavoriterna Mora IK eller Örebro IK bakom sig. Under säsongen 1981-1982 hade även Bofors IK målat upp sig som stark kandidat då de var helt jämbördiga med SIK.

FANTASTISK START

Skövde IK överraskade nog mest ändå då halva serien hade spelats och var faktiskt det enda laget som hakade på favoriterna som givetvis placerat sig på plats ett och två.

	GP	W	T	L	GF	GA	GD	PTS	
Mora	9	8	0	1	72	-	23	49	16
Örebro	9	8	0	1	55	-	22	33	16
Skövde	9	7	0	2	48	-	48	0	14
Westmannia	9	5	0	4	45	-	47	-2	10
Mariestad	9	4	1	4	41	-	35	6	9
Bofors	9	4	0	5	49	-	46	3	8
Malung	9	3	1	5	33	-	48	-15	7
Surahammar	9	2	1	6	29	-	41	-12	5
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dobel	9	2	1	6	33	-	65	-32	5
Fagersta	9	0	0	9	21	-	51	-30	0

Detta var möjligt efter en fantastisk start med tre raka segrar mot HC Dobel, Mariestads BoIS och Malungs IF. Laget lyckades också vinna borta mot Bofors IK, som var lagets första i Nobelhallen, efter ett snyggt hattrick av Rolf "Loppa" Krantz.

Mariestads BoIS var för övrigt nykomlingar i serien och tränades av SIK:s förre spelare och tränare, Lars-Erik Lundström. Det blev ett hett derby i andra omgången som fick sitt avgörande i mitten av tredje perioden med tre mål inom loppet av 50 sekunder. Mariestads Peter Ottosson reducerade till 5–3 efter 10.55 och Michael Ekholm fixade 5–4 dryga halvminuten senare. Men Mats Jönssons 6–4 efter 11.45 innebar att gästerna inte klarade av att hämta sig. Jönssons mål blev dock föremål för diskussion efter matchen då Mariestad hävdade att det gått regelvidrigt till. Det första derbyt sedan 1978 gick till SIK, som på 1970-talet varit ganska överlägsna sina länsrivaler. Även om Tibro IK var en betydligt större rival under just 1970-talet, men det skulle BoIS ändra på genom att kliva förbi SIK sportsligt under mitten av 1980-talet genom en stenhård satsning på ungdoms- och juniorverksamheten som sedermera blev rikskänd.

TUFFA FÖRLUSTER – SPÄNNANDE NYFÖRVÄRV

SIK hade ingen stor börs att köpa nyförvärv för. Ja, ni läste rätt, det handlade på 1980-talet om att köpa nyförvärv, då övergångssummor mellan klubbarna var en förutsättning för att kunna värva någon från ett annat lag. SIK fick försöka nosa rätt på unga talanger att krydda sitt lag med, snarare än att hitta etablerade spelare.

Om man bara hade stirrat på kolumnen spelarförluster inför säsongen hade säkert inte många tippat att SIK skulle nosa på en allsvensk plats. Superbacken Sören Johansson plockades av Västra Frölunda, backen Arto Vesala tog ett sabbatsår för att kunna göra lumpen i Finland, backen Jan "Pommac" Carlsson gick tillbaka till Mariestad när de tog klivet upp i samma serie och kanske SIK:s bästa allroundforward, Thomas Hansson, gick som spelande tränare till Tibro IK.

Dessa ersattes med yngre spelare som Erik Johansson – back från Osby IK med moderklubb Tyringe SoSS, Roger Hellkvist – forward från HC Dobel med moderklubb Gustafs IK, Anders Björklund – forward från HC Dobel med moderklubb IF Tunabro, Håkan Gustavsson – back och egen produkt som gjorde comeback, Kenneth Helle – forward från Skara IK och till slut – efter långa och hårda förhandlingar – Peter Strandh – forward från Hammarby IF med moderklubb Tibro IK.

Det var på vippen att Peter Strandh blev så kallat "ettårsfall" då övergången inte var helt felfri. Tibro IK ville också ha hans namnteckning, men SIK vann till slut, och tränaren Roland Matsson såg Strandhs starka defensiva egenskaper och använde honom faktiskt som back mer än forward under säsongen.

Anders Björklund kom dessutom till SIK med ett ganska färskt JVM-guld i byxfickan, så SIK hade onekligen fångat upp några guldkorn i svallvågorna efter de tunga förlusterna.

FYRA POÄNG FRÅN ALLSVENSKAN

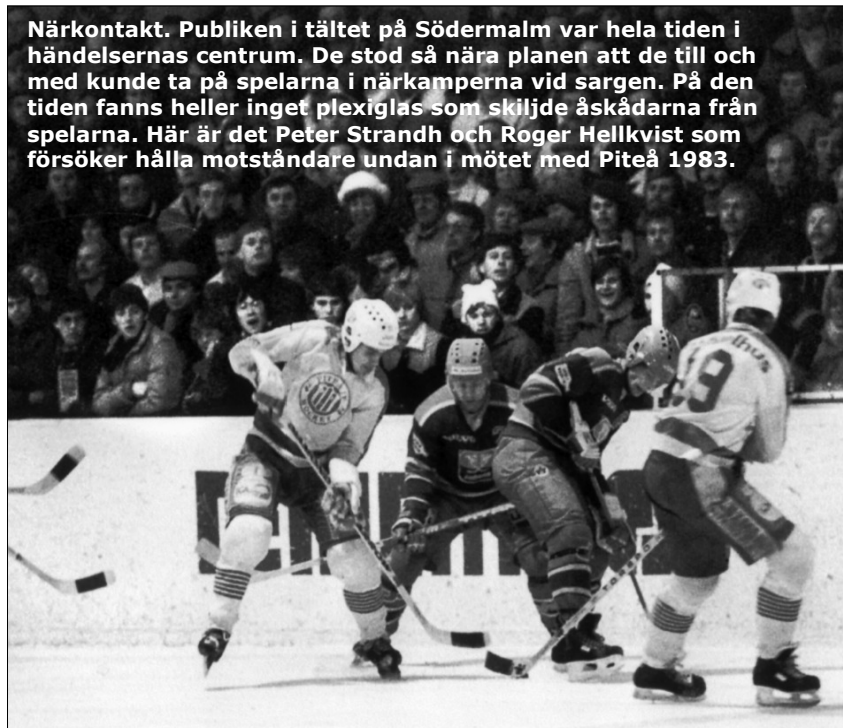
I andra halvan av grundserien plockade SIK poäng av

storfavoriterna. Serieettan Mora IK fick en rejäl snyting då SIK vann med klara 7–3 på hemmaplan. Segern grundlades när laget tog en 4–0-ledning tidigt i andra perioden. Ställningen inför slutperioden var dock 4–2 sedan Mora reducerat två gånger, men efter att Peter Knutsson skickat in 5–2 efter 7.57 i sista perioden var serieledaren ett slaget lag.

Mot den andra favoriten – Örebro IK – hade SIK under tidigare möten egentligen inte varit nära att vinna. Publiken behövde aldrig fråga sig om det blev match utan när första målet skulle komma. Mot Skövde kom det ofta i första bytet...

Men den här säsongen var det något särskilt med SIK och inte ens stjärnspäckade Örebro gick fria från Skaraborgarnas framfart. Den första poängen någonsin kom genom oavgjorda 6–6 på hemmaplan. Det var en mycket spännande match där Peder Åstemo kvitterade 7.55 in i tredje perioden, efter att Örebro vänt underläge 3–5 till ledning 6–5 efter mål av Lars-Gunnar "Krobbe" Lundberg, Lars "Mozart" Andersson och Björn "Nalle" Johansson.

Åstemo svarade även för 5–3-målet och man kan konstatera att han verkligen var

Närkontakt. Publiken i tältet på Södermalm var hela tiden i händelsernas centrum. De stod så nära planen att de till och med kunde ta på spelarna i närkamperna vid sargen. På den tiden fanns heller inget plexiglas som skiljde åskådarna från spelarna. Här är det Peter Strandh och Roger Hellkvist som försöker hålla motståndare undan i mötet med Piteå 1983.

poängvinnare i matchen, och alltså en förbannelse mot Örebro bruten. Ändå var det inte ens säkert att SIK-forwarden skulle kunna spela matchen:

- Jag hade skadat mig när jag kört en kniv i handen innan matchen. Jag spelade på sprutor, men det gick det också, minns Peder Åstemo.

Att första poängen mot Örebro skulle komma på hemmaplan var kanske

inte helt överraskande, för stämningen som skapades i gummitältet på Södermalm överträffade det mesta även för spelare som varit med i stora sammanhang.

- Vi hade nästan en poäng klar redan innan matchen. Och det var verkligen så, fortsätter Peder Åstemo.

Den som inte upplevt en match i tältet, som försvann i och med att Billinge hov byggdes 1984, har förstås svårt att tänka sig den tanken. Men publiken kom så oerhört nära och kunde till och med ta på spelarna i närmkamper vid sargen. Kanske säger följande citat det mesta:

”Ja, SIK är ett bra lag, men vilken publik! Inte många NHL-matcher som kan matcha tältet i Skövde.”

Omdömet kommer från Christer ”Abris” Abrahamsson som upplevde tältet från sin tränarposition i Mora.

Man undrar då givetvis om dessa tre vunna poäng mot storfavoriterna förändrade tabellens utseende till SIK:s fördel? Men svaret var tyvärr nej. SIK åkte på ett par onödiga förluster mot Surahammars IF (1–5) och IK Westmannia (3–9), samtidigt som Örebro och Mora fortsatte vinna, och i och med det missade laget den allsvenska platsen med ynka fyra poäng.

PLAY-OFF... UTAN PENGAR

Man kan tänka sig att spelarna fick en smärre chock efter jul och nyår, då laget gjort så bra ifrån sig i grundserien och nosat på Allsvenskan. Läget att gå till play-off – som de två bäst placerade lagen i fortsättningsserien förädrades med – såg minst sagt gynnsamt ut, eftersom lagen plockade med sig poängen från grundserien, och där SIK hade fem poäng ner till jagande Karlskoga-laget Bofors IK och Köpings-laget IK Westmannia. Varför chock då? Jo, strax före återstarten av premiären träffade laget styrelsen som tyvärr tvingades meddela att ekonomin var så ansträngd att de inte kunde se hur laget skulle ha råd med playoff-spel, särskilt som Division I Västra skulle lottas mot Division I Norra och allt vad det innebar med övernattnings- och resekostnader. I den norra serien dominerade dessutom Kiruna-lagen (IFK och AIF) tillsammans med Piteå IF, och det handlar ju då inte direkt om södra norrland.

Man kan förstå styrelsens beslut att informera spelarna om läget, men samtidigt är det svårt att inte göra sitt bästa på isen. Att kalkylera med att inte vinna för mycket är inte möjligt om du är mitt inne i en säsong där allt gått över förväntan bra.

I början av serien hade SIK det också riktigt tungt. Man slog visserligen bottenlagen Fagersta AIK och Surahammars IF, men annars var det idel förluster under första hälften av fortsättningsserien. Det gick inte riktigt att känna igen laget från grundserien, och även om publiken inte hade någon aning om vad som utspelats i kulisserna, är det inte svårt att tro att besvikelsen var ganska stor.

När andra halvan av serien inletts med förlust hemma mot Malung med 0–3 – då även Malung nollat SIK på sin hemmaplan (6–0) – var det nog ändå så att när det vankades

returmöte med Bofors IK knöt spelarna näven i byxfickorna och bestämde sig för att strunta i direktiven från styrelsen. SIK gjorde en jättematch och hade ledningen fram till 19.44 av matchen i Nobelhallen då Hans Linder kvitterade. SIK låg i och med poängen på tredje plats, på samma poäng som tvåan IK Westmannia, men med sämre målskillnad.

HÖGBERG FICK EN KYSS

SIK följde upp den fina poängen med storförlust hemma med 1–8 mot HC Dobel efter en håglös insats, men repade återigen mod i matchen efter med en sent segermål (5–4) mot Fagersta av Peder Åstemo (17.28). När sedan IK Westmannia betvingades på bortaplan med 6–3 låg vägen plötsligt öppen för play-off igen med en andraplats i tabellen, två poäng före just Westmannia.

SIK höll distansen ut efter seger hemma mot Surahammar (5–4) och seger borta mot Mariestad (3–2), där SIK efter att ha gjort 3–2 på BoIS redan i första perioden försvarade sig till seger. Stor matchhjälte blev Thomas Högborg som motade 29 skott, och när de tillresta Skövde-fansen stormade isen efter matchen fick Högborg finna sig att få en puss på munnen av en rusig SIK-supporter.

SKADAT MÅLVAKTSPAR

SIK var i play-off, och skulle möta Piteå IF. Det stod klart. Men de tvingades åka upp till första matchen utan Thomas Högborg som spelat skadad mot Mariestad, och Lars-Johan Clarberg hade sedan tidigare ett sargat knä och egentligen inte spelklar. Inga optimala förberedelser förstås, och när åtta spelare dessutom fastnade i hissen på hotellet på väg till samlingen gjorde ju inte saken mer optimal.

- Brandkåren fick komma och ta ut oss, minns Peder Åstemo.

Laget flögs till Piteå, eftersom det var billigare, och några av spelarna hade stora problem med flygrädsla, och även om de landade säkert kanske de heller inte kunde göra sig själva rättvisa riktigt.

För materialförvaltaren Rolf Hulth blev resan ett minne för livet, och när han intervjuades 1994 och fick frågan vilket hans roligaste minne från sin tid som materialare i laget kom det spontana svaret:

- Det var 1983 när vi skulle flyga till Piteå och spela play-off match. Vi hade två flygrädda, men ingen sa något så ingen visste. Men precis när vi skulle starta reste sig Mats Jönsson upp och tog av sig bältet och skulle bara ur, skrattade Hulth.

- Men vi fick ner honom i sätet igen och vi kunde starta. Då fick jag syn på Anders Björklund som satt och stirrade ut genom sin ruta. Han var ju normalt en riktig hårding, så jag gick fram och frågade vad han tittade på. Då sa han att han bara kollade så att

motorn inte stannade. De var vita i ansiktet båda två och det fick dom höra senare, avslutade en munter Rolf Hulth.

ÅSHÖJDEN-KÄNSLA

Det blev en hedersam förlust med 2—6 i Piteå, trots att SIK gjort väl så bra ifrån sig och låg bara under med 1—2 efter två perioder och efter att spelmässigt ha dominerat den första – trots de något annorlunda förberedelserna.

I returmötet på hemmaplan föll laget ihop som ett korthus – 2—10 i baken – och äventyret mot Elitserien var över. Men minnena från prestationen att ta sig till kval mot högsta serien sitter hårt fast hos spelarna och fansen.

Tränaren Roland Matsson är i retrospekt väldigt imponerad av insatsen. Han minns särskilt att spelarnas mentalitet var speciell:

- Jag glömmer aldrig våra internserier som vi körde på träningarna en gång i veckan. Vi hade serietabell och allt som hör till. Där fick man inte blåsa fel, det var kamp på liv och död. På något sätt var det ett signum för Skövde IK, det fanns en seriositet och glädje och medvetenhet att hela tiden bli bättre. Spelarna var oerhört lojala, berättar han.

1 565 åskådare var en bit från fullt i hemmareturen, men det räckte för att skapa ordentlig stämning. En period var det kamp, sedan avgjorde Piteå genom att göra 7—0 i mittenperioden.

- Jag tror att det egentligen inte fanns någon i föreningen som var förberedd för play-off. Vi blev klara i sista omgången efter en tuff match borta mot Mariestad och det fanns säkert en kombination av att vi var tagna av stundens allvar och en omedveten mättnad i laget – det var en lite prestation i sig att ta sig till play-off. Och det var lite synd, för jag tycker vi var det bättre laget även om siffrorna blev stora, säger Roland Matsson.

Om de begränsade resurserna laget tillfogades och att laget inte kunde ersätta förlusterna rakt av säger Matsson:

- Vi tränade oerhört tufft och jag tror det var lite Åshöjden-känsla över Skövde IK. Vi betraktades nog som bönder, men det var oerhört tufft att möta oss, säger han med betoning i rösten.

SATSNINGAR SOM INTE HÖLL

Örebro IK:s strävan att ta sig tillbaka till Elitserien var vid den här tiden glasklara, och värvningen av miljonkedjan Martin Karlsson, Lars-Gunnar "Krobbe" Lundberg och Hardy Nilsson är svensk hockeyhistoria av stora mått och något som idag skulle vara omöjligt. Det är ungefär som att till exempel Oskarshamn skulle värvat

Jörgen Jönsson, Peter Nordström och Pelle Prestberg när de stod på toppen i sina karriärer i slutet av 2000-talet.

Men det fanns fler lag som kämpade för att hamna högst i seriesystemet som missade målet; HV 71, Luleå HF, Timrå IK, IK VIK-Hockey... Istället var det Södertälje SK som vann platsen efter Allsvensk final mot Luleå HF, och via play-off och kvalserien räddade sig MoDo AIK kvar, en poäng tillgodo mot Luleå. Det avgjordes i sista matchen där de båda spelde 2–2 inför ett fulsatt Delfinen i Luleå.

Örebro och Mora från Skövdes serie då? Jo, Mora hade spelat klart när Allsvenskan var färdigspelad på näst sista plats. Örebro slog ut Kiruna AIF i play-off 2 (13–0 och 9–2), men föll sedan mot Timrå i play-off 3 efter tre stenhårda matcher, 3–4, 5–1, 3–4.

Säsongen i siffror: http://skovdeik.se/files/summary/summering_1982_1983.pdf

TEXT: **Micke Därth, Mikael Hjerpe**

FOTO: **SLA**